

เรื่องของชื่อจริงชื่อเล่น^๑

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ภาณุอนงา นาคอุฎฺฐ

ชื่อที่มีใช้ในภาษาไทย แบ่งกว้าง ๆ ได้เป็นชื่อที่เป็น सामानยนาม และชื่อที่เป็น วิสามานยนาม. ชื่อที่เป็น सामานยนาม ได้แก่ คำที่ใช้เป็นชื่อเรียกสิ่งต่างๆทั่วไป. ทุกสิ่งต่างมีชื่อหรือคำเรียก คำเรียกหรือชื่อนั้น ๆ หากมิได้เจาะเฉพาะว่าเป็นเพียงสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงชิ้นเดียวหรืออันเดียว ชื่อเหล่านั้นจัดเป็น सामานยนาม เช่น ชื่อปี เดือน วัน ชื่ออาหาร ชื่อโรค ชื่อยา ชื่อศาสตร์ ชื่อวิชา ชื่อสิ่งของเครื่องใช้ ชื่อยี่ห้อยานพาหนะ ชื่อพันธุ์ไม้ ชื่อต้นไม้ ชื่อดอกไม้ ฯลฯ นับว่าเป็นชื่อ सामานยนาม. นอกจากนี้ยังมีชื่อเทวดา ชื่อเทพเจ้า เช่น ชื่อพระอินทร์ พระนารายณ์ พระคงคา พระธรณี พระภูมิ ฯลฯ แม้จะเป็นชื่อของแต่ละองค์แต่เทวดาหรือเทพเจ้าชื่อนั้น ๆ ก็มักจะปรากฏในที่ต่าง ๆ หรือในเอกสารต่าง ๆ ไม่ได้เป็นชื่อเฉพาะของแต่ละชิ้น ก็น่าจะนับเป็นชื่อ सामานยนาม มากกว่าเป็น วิสามานยนาม. การจัดเป็นชื่อ सामานยนามหรือวิสามานยนาม ไม่เป็นปัญหาในภาษาไทย เนื่องจากในภาษาไทยไม่มีการใช้ตัวอักษรใหญ่ (capital letter) เพื่อแสดงชื่อวิสามานยนาม. อย่างไรก็ตาม สิ่งที่มีคำเรียกทั่วไปเป็น सामานยนามนั้น ก็อาจมีเฉพาะบางชิ้นที่มีการให้ความสำคัญกำหนด ให้เป็นพิเศษแล้ว ตั้งชื่อหรือเรียกชื่อเฉพาะให้เป็น วิสามานยนามก็มี เช่น คำว่า ประตู่ เป็นคำ सामานยนาม, แต่ถ้ากำหนดให้ประตู่ใดประตู่หนึ่งหรือหลายประตู่มีชื่อหรือคำเรียกเฉพาะ เช่น ประตู่พระบรมมหาราชวัง ซึ่งมีชื่อเฉพาะในแต่ละประตู่ ชื่อประตู่นั้นก็จัดเป็น วิสามานยนามได้. รถยนต์บางคันเจ้าของอาจมีชื่อเรียกเฉพาะ ชื่อของรถคันนั้นก็จัดเป็น วิสามานยนามได้ เป็นต้น.

ชื่อที่เป็น วิสามานยนามในภาษาไทย นอกจากพระนามพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศ์ พระราชวงศ์แล้วยังมีชื่อที่จัดเป็น วิสามานยนามต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑. ชื่อพระพุทธรูป ชื่อพระภิกษุตามยศที่ได้รับพระราชทาน ชื่อฉายาพระภิกษุที่ได้รับเมื่ออุปสมบท.
๒. ชื่อบุคคลในประวัติศาสตร์ ชื่อบุคคลสำคัญ ชื่อกวีโบราณ ฯลฯ
๓. ชื่อสิ่งสำคัญในประวัติศาสตร์ ชื่อ เรือหลวง ปืน อาวุธสำคัญ พงศาวดาร จารึก หนังสือสำคัญ ฯลฯ
๔. ชื่อบุคคลในนิทาน ในวรรณคดี ชื่อในเรื่องเล่า ชื่อในตำนานต่าง ๆ ฯลฯ
๕. ชื่อสถานที่ ชื่อจังหวัด เมือง ชื่อประตู่วัง อาคาร ป้อม ถนนหนทาง สะพาน แยก เขื่อน น้ำตก ภูเขา ถ้ำ ฯลฯ
๖. ชื่อของบุคคลทั่วไปมี ชื่อจริง ชื่อตัว ชื่อเล่น ชื่อรอง ชื่อสกุล ชื่อฉายา นามปากกา
๗. ชื่อสัตว์ในนิทาน ในวรรณคดี ช้างและสัตว์ทรงเลี้ยง.

^๑ บรรยายในที่ประชุมสำนักศิลปกรรม เมื่อ ๑ กันยายน ๒๕๕๒ ปรับปรุงแก้ไขและเสนอในที่ประชุมของคณะกรรมการสหวิทยาการเพื่อการวิจัยและพัฒนา สำนักงานราชบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๕

บทความนี้จะกล่าวถึงเฉพาะชื่อของบุคคลและแสดงถึงค่านิยมในการตั้งชื่อที่เปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย เพื่อให้เห็นลักษณะของชื่อจริงและชื่อเล่นของบุคคลทั่วไปและเป็นชื่อที่นิยมกันในภาษาไทยเท่านั้น ไม่กล่าวถึง ชื่อรอง ชื่อสกุล ชื่อล้อ ฉายา ชื่อจัดตั้ง หรือชื่ออื่นๆ. ชื่อของบุคคลเป็นวิสามานยนามตั้งขึ้น เพื่อให้หมายรู้ว่าเป็นผู้ใด. ชื่อของคนไทยนอกจากจะมีเพื่อให้รู้ว่าเป็นผู้ใดแล้ว เติมนิยมมีความเชื่อว่า ชื่อเป็นสิ่งที่ ผูกพันกับเจ้าของชื่อซึ่งจะส่งผลดีหรือร้ายให้เจ้าของชื่อด้วย จึงต้องตั้งชื่อให้เป็นมงคล เป็นชื่อที่จะเชิดชูเจ้าของชื่อ ถ้าชื่อไม่เหมาะก็อาจเปลี่ยนชื่อหรือเปลี่ยนอักษรในชื่อเพื่อเป็นเคล็ดหรือแก้เคล็ดตามความเชื่อในแต่ละสมัยด้วย.

ชื่อที่ตั้งเมื่อแรกเกิด

ในสมัยก่อนซึ่งการแพทย์ของไทยยังไม่เจริญ เด็กที่เกิดใหม่มักจะเสียชีวิต ทำให้เชื่อกันว่า “ผีป่วนเด็กมาเกิดไว้ ถ้าเด็กเกิดมาหน้าตาแดงตางมผีก็จะมาเอาเด็กไป” จึงมีคำกล่าวที่ว่า “สามวันลูกผีสี่วันลูกคน” ชื่อเด็กที่ตั้งเมื่อแรกเกิดมักเป็นคำที่ใช้ *หลอกผี* แสดงลักษณะที่ไม่งามไม่ดี เช่น ปี้ดำ เปี้ยว บุบจ้อย หรือเรียกเป็นชื่อสัตว์ต่าง ๆ เช่น กบ เขียด หมา แมว หนู เพื่อหลอกว่าไม่ใช่ลูกคน. ถ้าเด็กมีชีวิตรอด มาได้เกิน ๓ วัน นับว่าพ้นเขตอันตรายแล้ว เรียกว่าหลอกผีสำเร็จ เด็กจะมีชีวิตรอดต่อไป พ่อแม่ก็ตั้งใจมีการรับขวัญเด็กด้วยการให้ญาติผู้ใหญ่ที่นับถือมารับเป็นลูก. เมื่อเด็กมีอายุครบได้เดือนหนึ่งก็จัดการโกนผมไฟ ทำขวัญเป็นงานใหญ่ออกหน้าออกตา เรียกว่า ทำขวัญเดือน มีตั้งชื่อเด็กให้เป็นชื่อมงคลด้วยชื่อที่ตั้งเมื่อแรกเกิดนั้นมักใช้เป็นชื่อเล่นสำหรับเรียกกันในหมู่ญาติหรือผู้ที่สนิทสนมกันเท่านั้น. (พระยาอนุমানราชชน รวมเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี เล่มที่ ๑ หน้า ๒๖).

ชื่อของบุคคลโดยทั่วไป

ชื่อคนไทยเริ่มจากคำเรียกเด็ก คำที่ใช้กับเด็ก หรือใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวแต่แรก ส่วนมากเป็นคำไทยพยางค์เดียว และมักมีความหมายหรือมีเสียงที่เข้าใจกันตามความรู้สึกของคนไทย. คำเรียกนั้นอาจบอกลักษณะของเด็กหรือความประทับใจที่พ่อแม่มีต่อเด็ก เราจึงมักสืบหาที่มาของชื่อคนไทยได้ว่าเพราะเหตุใดจึงใช้ชื่อนั้น ต่อมาคำเรียกนั้นมักกลายเป็นชื่อตัวของบุคคลนั่นเอง เช่น ชื่อต่อไปนี้

ชื่อจากลำดับที่เกิด เช่น ต้น ใหญ่ โต กลาง เล็ก พี่ น้อง

ชื่อจากรูปร่างหน้าตา เช่น ตู๋ นุ้ย ย้วย แป้ว อ้วน จู๋ เม้า เป้อ แป้ว แต้ว ตึกตา

ชื่อแสดงลักษณะพิเศษของเด็ก เช่น ดำ แดง หมึก จุก ยิ้ม ยืด ยาว หยิก ปาน ดิ่ง ตุ่ม แต้้ม

ชื่อจากเสียงของเด็ก หรือคำที่ใช้กับเด็ก เช่น แป้ว แอ้ว แอ๊ด อ้อย แอ้ว แว้ โอ๊ะ จ๊ะ จ๊า จี้ จี่

ชื่อจากคำเรียกสัตว์หรือเกี่ยวกับสัตว์ เช่น นก หนู หมู แมว แตน ต่อ ตู๋ มด เหมียว แย้ เสือ หมี่ เม่น เม้า

ชื่อจากพืชผัก ผลไม้ เช่น ชมพู มะเหมี่ยว กล้วย แห้ว ลำไย เงาะ พัก แพง แดง

ชื่อจากสิ่งต่างๆ เช่น ไม้ กิ่ง ก้าน แพ เรือน แสง แป้ง ยาง

ชื่ออื่นๆ เช่น เปียก ซีน ซุ่ม ฉ่ำ เฟิม พูน หิน เอิบ อิ่ม อุ่น เย็น กล้า เงิน ทอง เอียด

พี่น้องในครอบครัวเดียวกันมักตั้งชื่อให้มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือมีเสียงอักษรเดียวกัน เช่น อ้าย อี อาม ไอ, หนึ่ง สอง สาม สี่, ดิ่ง ต้อง แตน ตึก ตึก. ปีก แป๊ก แป้ว แป้ว ป่อง ป่อง ป่อง, มิ่ง เม้า เมี้ยน แม้น ม้วน เม้า, ซุ่ม ซีน ซ้อง เข้า ซ้อย, ยิง ยอด ยัง ยืน. เจี้ยบ จู๋ แจ๊ด เจ้อจ้อง ฯลฯ

สังเกตว่า ไม่มีการตั้งชื่อที่ไม่ต้องกับอักษรรายชื่อของคนไทย อย่างชื่อ ร้อน หิว ปวด ขาด ยุบ หาย โง่ ร้าย ซึ่งเป็นความหมายที่ไม่เป็นที่ชอบใจ.

ชื่อที่ตั้งตามตำรานามทักษาปกรณ์

ชื่อที่ใช้เรียกกันเมื่อยังเป็นเด็กเล็กนั้นบางคนอาจใช้เป็นชื่อจริง คือ **ชื่อตัว** ต่อไป แต่บางคนจะเปลี่ยนเป็นชื่อที่ตั้งใหม่ให้เป็นคำที่มีความหมายดี. ในสมัยรัตนโกสินทร์ใช้คำภาษาบาลีสันสกฤตเป็นชื่อกันมาก. ชื่อที่ตั้งใหม่นี้นิยมให้พระภิกษุหรือผู้ใหญ่ที่เคารพตั้งให้. มีคัมภีร์ที่เป็นที่รู้จักกันดีใช้ในการตั้งชื่อเล่มหนึ่ง มีชื่อว่า คัมภีร์นามทักษาปกรณ์ เป็นคัมภีร์ที่อธิบายวิธีการตั้งชื่อด้วยการใช้ตัวอักษรที่มีคุณตามวันเกิดของเจ้าของชื่อให้เป็นมงคล หลีกเลียงอักษรที่เป็นอวมงคล คือเป็นกาลกิณี. คัมภีร์ดังกล่าวมีหลายฉบับ ฉบับพระมหาราชครู ละเอียดกว่าฉบับอื่น แต่พระมหาราชครูเป็นใคร คัมภีร์นี้แต่งมาแต่สมัยใด ไม่มีคำอธิบาย พ่อแม่จะนำวันเกิดของบุตรธิดาไปให้พระภิกษุพิจารณาเลือกตัวอักษรที่จะใช้เป็นชื่อ. (อ้างตาม สุภาพรรณ ณ บางช้าง ๒๕๒๖ หน้า ๒๐๔)

ตัวอักษร ๔๔ ตัวในภาษาไทยจะแบ่งตามวรรคเป็น ๘ วรรค กำหนดให้สระเป็นกลุ่มที่ ๑ วรรคคะ เป็นวรรคที่ ๒ ส่วนเศษวรรคแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม กำหนดตัวอักษรได้ ๘ กลุ่ม. วันเกิดนับวันตามสัปดาห์ ๗ วัน และเพิ่มวันพุธกลางคืนอีก ๑ วันจึงเป็น ๘ วัน. ลักษณะดีมี ๗ ลักษณะคือ เดช ศรี มุละ อายุ บริวาร อุตสาหะ และ มนตรี ลักษณะไม่ดีมีลักษณะเดียวคือ กาลกิณี รวมเป็น ๘ ลักษณะ. ผู้ตั้งชื่อซึ่งมักเป็นพระภิกษุผู้รู้จักคำภาษาบาลีภาษาสันสกฤตดี จึงใช้คำจากภาษาบาลีหรือภาษาสันสกฤตที่มีความหมายดีมาใช้เป็นชื่อโดยใช้ตัวอักษรที่เป็นมงคลแก่เจ้าของชื่อ และเลียงตัวอักษรที่เป็นอวมงคล คือ **กาลกิณี** การตั้งชื่อให้สัมพันธ์กับ วันเกิดของบุคคลมีส่วนช่วยแก้กรรมที่ติดมาแต่ชาติก่อนซึ่งส่งผลให้มาเกิดในที่และฐานะที่ต่างกัน. ลักษณะที่กำหนดไว้ ๘ ลักษณะ มีความหมายดังนี้

- เดช** หมายถึง มีอำนาจ ตำแหน่งหน้าที่การงานที่สำคัญ
- ศรี** หมายถึง สิริมงคล โชคลาภ ทรัพย์สินเงินทอง
- มุละ** หมายถึง หลักทรัพย์ ฐานะจากญาติพี่น้อง
- อายุ** หมายถึง ชีวิต วิถีทางแห่งการดำเนินชีวิต
- บริวาร** หมายถึง ครอบครัว ภรรยาหรือสามี ข้าทาส หญิงชาย
- อุตสาหะ** หมายถึง ความขยันหมั่นเพียร
- มนตรี** หมายถึง ความเป็นเจ้านาย
- กาลกิณี** หมายถึง ความชั่วร้าย ความอัปมงคล

การตั้งชื่อจะเลือกตัวอักษรที่มีคุณกับวันเกิดของบุตรธิดา จัดเสียงให้เป็นคำที่ไพเราะ เรียกว่า อักษรทุกตัวแสดงความหมายดี เมื่อแปลงเป็นเสียงในระบบภาษาไทยแล้วมักมี ๒ - ๓ พยางค์. ในการตั้งชื่อจะไม่ใช้ชื่อที่พ้องกับชื่อตัวร้ายหรือตัวละครที่มีความประพฤติไม่ดี หน้าตาไม่ดี เช่น วันทอง กากี ทรพี. แม้เป็นชื่อสัตว์ก็ต้องเป็นสัตว์ที่มีอำนาจ เก่งกล้าหรือสวยงาม เช่น มังกร สิงห์ มยุรา เป็นต้น.

นอกจากนี้ยังมีข้อห้ามทางกฎหมายไม่ใช้ชื่อที่เลียนแบบพระนามพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศ์ ไม่ใช้ชื่อจังหวัด ชื่อเมือง และคนทั่วไปจะหลีกเลียงคำหยาบ และคำแปลกพิสดาร ด้วย. บางคนชอบใช้ชื่อที่คล้ายกับชื่อของพ่อแม่ หรือใช้อักษรตัวเดียวกับชื่อของพ่อแม่. โดยปกติ พ่อเมียนิยมให้ตั้งชื่อลูกชายด้วยอักษรที่เป็นเดช ลูกสาวให้ตั้งชื่อด้วยตัวอักษรที่เป็นศรี เลียงตัวอักษรที่เป็น กาลกิณี เช่น ผู้ที่เกิดวันจันทร์ สระทั้งหมดเป็นกาลกิณี ผู้ที่เกิดวันจันทร์จึงมักมีชื่อที่ไม่มีรูปสระเลย เช่น กร ศร

พงศกร พลอย วรณ พร ธนกฤต สรอรธกร บรรจบ บรรยง ทรงยศ พวงทอง ชวนชม พบพร. โปรดสังเกตว่า ตัว ว และ อ ในที่นี้แม้จะใช้เป็นสระ แต่ไม่นับเป็นกาลกณีนี. ตัว ฤ เป็นสระในภาษาสันสกฤตแต่ในภาษาไทยนับเป็นพยัญชนะ

ชื่อที่มีความหมายดี เป็นที่นิยมมาก มีตัวอย่าง เช่น

- ชื่อเทวดา เทพเจ้า เช่น อินทร์ จันทร์ คณศร์ อรุณ อาทิตย์ กฤษณะ วิรุณ
- มีความเจริญรุ่งโรจน์ เช่น วัฒนา พิสิฐ ไพโรจน์ สมโรจน์ โสภณ ภัทรา
- มีลักษณะท่าทางเรียบร้อย เช่น สุภาพ ปราณิ ภาสินี สุธี วัลลภา วันทนา ปาจรีย์
- มีคุณสมบัติที่ดี เช่น สุจริต จรรยา เกรียงไกร อารีรักษ์ สุภาณี สุภาพ ھرรษา สดชื่น
- มีความกล้า มีอำนาจ ชัยชนะ เช่น อำนาจ งามอาจ เกรียงไกร เดชา ณรงค์ มีชัย ศักดา วีรยา
- อัญมณี เครื่องประดับ เช่น ไพฑูรย์ เพทาย เพชรรัตน์ รัตนา พลอย สังวาล สุวรรณ

หรือ

- มีความฉลาดรอบรู้ ความรู้ เช่น โกวิท ปรีชา สุวิทย์ ธีระ ธีรวิทย์ วิทยา สุธี

บัณฑิต

- ชื่อดอกไม้ ต้นไม้ เช่น กุหลาบ โกมุต โกมล บานเย็น เฟื่องฟ้า กรรณิการ์ ภาระเกด

กฤษณา สารภี รสสุคนธ์ มะลิวัลย์ พุทธชาติ

ฯลฯ

เมื่อคนส่วนมากใช้ชื่อที่มีสองพยางค์หรือสามพยางค์ ในบางช่วงเกิดความนิยมใช้ชื่อที่มีพยางค์เดียว เช่น ชายใช้ชื่อว่า กร กานต์ กฤษณ์ เกียรติ เจตน จิตร ชัยชาติ เชษฐ ันฐ ตามพ์ เดช พิชญ์ สิทธิ โชติ โรจน์ มิตร เวทย์ ไวทย์ ยศ ลักษณะ วิทย์ ศักดิ์ ศิลป์ สิทธิ เขตต์ วัฒน วาสน์ ชาญ จิตร ยุทธ หญิงใช้ชื่อว่า จันทร ทรัพย์ นิล พิศ เพ็ชร พิณ ทิพย์ พร ศรี พรรณ พิณ เยาว์.

หรือใช้ชื่อที่เป็นคำไทยบ้าง คำเขมรบ้าง ไม่ใช้คำบาลีสันสกฤตเลย ก็มี เช่น แก้ว ขวัญ เจียม ชาย เชื้อ ช้อย ชื่น ช่วง รong ดาว เดือน ดิน ดวง ต้ม เต็ม น้อย ป้อม ปั่น แป้ง พริ้ง ยง ยอด ยืน ยี่ง เยี่ยม เรือน รุ่ง สวย งาม สาย สิน หวล หวาน ออม เอื้อ ปรง เพ็ญ ไพร เลิศ.

และในบางช่วงนิยมใช้คำศัพท์ ๔ - ๕ พยางค์เป็นชื่อ เช่น นคบดี วรณยุพา จิรกิตติ อานันทชนก อุษณิษา วราภคณา อาพัฒนชนิต ปติวรัตตา ยุพามกา วิไลเลขา ลักษณะจันทร์ ประภาม่องศรี พรศุภศรี มณฑลาลวัลย์ ศศิวิมล สุดาวดี อังศุมาลิน ฯลฯ

การใช้คำบาลีสันสกฤตเป็นชื่อเป็นความนิยมที่มีมายาวนาน ในครอบครัวที่มีบุตร ๓-๔ คน ยังมีวิธีเลือกคำ ประสมคำ แต่งเติมคำ จัดคำให้เป็นชื่อที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในกลุ่มของพี่น้องท้องเดียวกัน ทำให้มีชื่อที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน ใช้คำที่พ้องเสียงกัน ชื่อที่ขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยคำเดียวกัน หรือมีลักษณะรูปแบบเดียวกันด้วย. คำที่ใช้มีทั้งคำบาลีสันสกฤต หรือคำบาลีสันสกฤตประสมกับคำไทย หรือคำประสม ในภาษาไทย ชื่อในสมัยนี้เป็นคำที่มีเสียงไพเราะและสามารถแปลความหมายของชื่อเป็นชื่อที่ดีได้ทุกชื่อ เช่น

- กฤษณา พรหมา อาทิตยา จันทร่า อินทรา (ชื่อเทวดา)
- โกเมน เพชรา บุษราคัม เพทาย ไพฑูรย์ มรกต (ชื่อนพรัตน์)
- เพชรรัตน์ พัชรินทร์ พัชรพล พัชรมัย พิชยา (ชื่อแปลว่า เพชร)

นาวา นาวี ชลธิ์ สายธาร (ชื่อแปลว่า น้ำ)
 อุตรา บุรพา ทักษิณา ประจิมา พายัพ (ชื่อทิศ)
 โกมล โกมุต โกสุม ปทุมมา อุบล จงกลนี ดาราได (ชื่อบัว)
 สุนันทา สุจิตรา สุชาดา สุธรรมมา (ชื่อชื่อยาของพระอินทร์)
 ปินसान ปานสรวง ปวงสรร ปานศักดิ์ (ชื่อสัมผัสคล้องจองกัน)
 ธีรนุช ธีรนัย ธีรภัทร ธีรพล ธีรเมธ (คำพยางค์แรกซ้ำกัน)
 ดวงตา ดวงใจ ดวงพร ดวงทิพย์ ดวงเนตร
 ดวงมน ดวงมัลย์ ดวงดาว ดวงทิพย์
 นงพงา นงนุช นงราม นงนภัส นงนิตย์
 จอมขวัญ เพียงขวัญ ยอดขวัญ ศิริขวัญ พรุขวัญ (คำพยางค์หลังซ้ำกัน)
 วดี วันดี ฤดี ภารดี อรดี ภัคดี ผุสดี
 แสงทิพย์ นงทิพย์ เอื้อทิพย์ ดวงทิพย์ ศรีทิพย์
 นพวัลย์ ลาววัลย์ วิวัลย์ ศรีวัลย์ ทิพวัลย์
 ศิริวรรณ นพวรรณ อรวรรณ ศุภวรรณ สุวรรณ
 ธีรรัตน์ สุนรัตน์ ศิริรัตน์ มณีรัตน์ พรรัตน์ ปวันรัตน์ ฯลฯ

การตั้งชื่อด้วยการใช้คำภาษาบาลีหรือภาษาสันสกฤตก็เพื่อให้ได้คำที่มีเสียงไพเราะและเป็นคำที่มีความหมายดี. ชื่อนั้นตั้งไว้แล้วผู้เรียกขานเป็นคนอื่น. การที่ถูกเรียกชื่อด้วยคำนี้ก็เท่ากับผู้นั้นได้รับพรที่ดี ถ้าใช้ชื่อที่มีความหมายไม่ดีก็เท่ากับผู้นั้นถูกตำหนิ ถูกตำว่าทุกครั้งที่มีผู้เรียกขานชื่อตน. การตั้งชื่อดีจึงเป็นลักษณะที่ถือกันโดยทั่วไปว่าต้องเป็นมงคล แม้จะเข้าใจกันดีว่า **ชื่อนั้นไม่ได้มีอิทธิพลต่อเจ้าของชื่อ** **ชื่อไม่ได้ทำให้บุคคลมีลักษณะตามชื่อ** เช่น คนชื่อ อ้วน อาจเป็นคนผอม, คนชื่อสวย อาจเป็นคนขี้เหร่, คนชื่อ สุจริต อาจประพฤติทุจริต, คนชื่อ สามารถ อาจไม่มีความสามารถใด ๆ ก็ได้. (มีตัวอย่างในบทเพลงชื่อ มั่นบ่แน่นดอกนาย ของ คุณสรวง สันติ) .

การปรับชื่อเป็นชื่อชายชื่อหญิง

ชื่อของคนไทยมีวิวัฒนาการมาหลายสมัย ตามความนิยมการใช้ถ้อยคำที่แสดงเสียงและความหมาย ซึ่งเป็นที่พอใจ. เสียงต้องฟังเพราะ ความหมายต้องดีเป็นมงคลกับเด็ก. ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดนิยมคำพยางค์เดียว ชื่อคนไทยแต่เดิมจึงมักเป็นคำพยางค์เดียว. แม้พระนามเจ้าฟ้าและพระราชวงศ์แต่แรกเริ่มก็มักเป็นคำไทยเป็นคำเดียวหรือคำพยางค์เดียว ต่อเมื่อขึ้นครองราชสมบัติแล้วหรือได้รับโปรดเกล้าฯพระราชทานเฉลิมยศ จึงทรงมีพระนามที่แต่งตั้งเป็นพิเศษ. ส่วนคนทั่วไปนั้นเมื่อเด็กเกิดพ่อหรือแม่ต้องแจ้งการเกิดต่อทางการ เช่น ต่อนายอำเภอ หรือผู้ใหญ่บ้าน บันทึกการเกิดเพื่อให้มีทะเบียนประวัติเป็นบุคคลสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติสำหรับทำบัญชีคนในพระราชอาณาจักร ร.ศ. ๑๒๙ พ.ศ. ๒๔๕๓. การแจ้งชื่อเพื่อให้จดลงในทะเบียนราษฎรต้องทำภายในเวลาที่กำหนด ชื่อที่ตั้งควรเป็นชื่อที่ออกเสียงได้ตามระบบเสียงในภาษาไทย เขียนได้ตามระบบอักษรวิธีไทย และมีความหมายแปลได้ในภาษาไทย.

แต่สมัยโบราณมา ชื่อของคนไทยไม่มีการแบ่งเป็นชื่อชายชื่อหญิง ชายอาจมีชื่อว่า กุหลาบ มณี ดอกไม้ มะลิ หญิงอาจมีชื่อว่า มาณพ เดช สิงหรา เป็นต้น. ในสมัยที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีนโยบายพัฒนาชาติไทย ส่งเสริมวัฒนธรรมของคนในชาติ

ให้เจริญทัดเทียมชาติอารยะ มีประกาศกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมหลายประการ เช่น เลิกการกินหมาก ให้สวมหมวกเมื่อออกนอกบ้าน ปรับปรุงวิธีการพูด ยกย่องฐานะของสตรี ส่งเสริมการทำสวนครัวและการให้ภรรยาข้าราชการทำการค้า เป็นต้น ในส่วนชื่อมีการกำหนดว่าหญิงต้องมีชื่อเป็นชื่อหญิงและชายต้องมีชื่อเป็นชาย ซึ่งแสดงว่าสังคมไทยให้เกียรติหญิงและชายเท่าเทียมกันมาตลอดเวลาแล้ว. จึงมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องชื่อบุคคล ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๘ ตอนที่ ๔๑ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๔ “ชักชวนพี่น้องชาวไทยทั้งมวล ให้ร่วมใจกันตั้งชื่อ แสดงเพศตามหลักท้ายประกาศนี้ สำหรับในการต่อไป เพื่อดำรงไว้ซึ่ง วัฒนธรรมไทย” (เขียนตามอักขรวิธีของต้นฉบับ). แม้จะเป็นการชักชวน แต่ทางราชการก็กวดขันมาก ทางราชการจะไม่รับบันทึกชื่อที่ไม่เหมาะสม ถ้อยคำไม่ไพเราะ ไม่มีความหมาย ลงทะเบียนราษฎร จึงเกิดการตื่นตัวปรับปรุงแก้ไขชื่อให้ถูกต้อง มีความหมาย และแสดงเพศตรงตามเพศสภาพของบุคคล. หญิงที่มีชื่อเป็นชาย หรือฟังไม่ชัดว่าเป็นหญิงหรือชายก็มักจะเติมคำ แต่งคำให้มีลักษณะเป็นผู้หญิงชัดเจน เช่น นางสาว มนัส เปลี่ยนเป็น นางสาว ศรีโสมนัส จิตโสมนัส หรือ มนัสสายศรี. ส่วนชายที่มีชื่อเป็นหญิงก็จะเปลี่ยนให้กระชับฟังชัดขึ้น เช่น ชายชื่อ ศรีกุล เปลี่ยนเป็น กุล ชื่อประหยัดศรี เปลี่ยนเป็น ประหยัด ศ. ชื่อ กุหลาบ เปลี่ยนเป็น ไม้ ชื่อมณี เปลี่ยนเป็น เกษม เป็นต้น. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนั้นทำให้สามารถแยกชื่อของคนไทยได้ชัดเจน เมื่อบอกชื่อก็จะทราบพอเป็นคำว่าเป็นหญิงหรือชาย และชื่อนั้นมีความหมายว่าอะไรด้วย. ถ้อยคำที่ใช้มักเป็นคำภาษาบาลีสันสกฤต และเกิดความนิยมใช้ชื่อที่คล้าย ๆ กัน เช่น ชื่อที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า ประ- ไพ- มักเป็นชื่อชาย ชื่อที่ขึ้นต้นว่า บุญ- ศรี- มักเป็นชื่อหญิง ชื่อที่ขึ้นต้นว่า วิ- สุ- มีทั้งที่เป็นชื่อหญิงและชื่อชาย ดังตัวอย่าง

ประกอบ ประกิจ ประดิษฐ์ ประสิทธิ์ ประชา ประจวบ ประสม ประวัติ ประเสริฐ ประวิทย์
ประภา ประภัทร ประพาส ประดับ ประสงค์ ประชุม ประนอม ประมุข ฯลฯ

ไพจิตร ไพฑูรย์ ไพบุลย์ ไพพรรณไพรัช ไพรินทร์ ไพศาล ไพลินธุ์ ไพลินธุ์

บุญเจือ บุญชู บุญช่วย บุญนำ บุญล้อม บุญเลี้ยง บุญส่ง บุญเสริม บุญรักษ์ บุญลัทธิ
บุญยิ่ง บุญเรือน บุญศรี บุญเลื่อน บุญประคอง บุญหนุน บุญพา บุญเพิ่ม บุญพร้อม บุญพรั่ง

วิไล วินัย วิจารย์ วิสุทธิ วิสิทธิ์ วิสิฐ วิศัลย์ วิศาล วิรัตน์ วิรัช วิชัย วิชิต วิรัช วิเชียร
วิวัฒน์ วิจันตรา วิจิตรา วิไลวรรณ วิไลลักษณ์ วิไลกุล วิลมมาศ วิวรรณ วิภาวี วิรัชดาห์ วิบูลพรรณ
วิมล วิระยา วิบูลลักษณ์ วิภาวรรณ วิจารณ์ วิยะดา วิมลรัตน์ วิมลมาลย์ วิชุดา

ศรีจันทร์ ศรีสมร ศรีรัฐ ศรีศิริ ศรีนาถ ศรียา ศรีจิตรา ศรียุพา ศรีสุดา ศรีทิพย์ ศรีอรทัย
ศรีศักดิ์ ศรีนิจ

สุกฤษฎ์ สุขจน์ สุทัศน์ สุวรรณ สุวิทย์ สุนัย สุขชาติ สุวัฒน์ สุลักษณ์ สุรัตน์ สุจิตต์ สุขพล
สุมิตร สุจินต์ สุประดิษฐ์ สุประวัตติ สุคนธ์ สุรางค์ สุรีย์ สุภา สุดา สุนีย์ สุพร สุนันท์ สุกัญญา สุดารัตน์
สุวรรณมา สุวรรณณี สุธิดา สุนาวี สุนันทา สุจิตรา สุมาลี สุรรัตน์ สุพัฒน์ สุนัน สุรีย์ สุนา สุวิมล
สุมณฑา สุกานดา สุมิตรรา

ชื่อที่ใช้คำภาษาไทยก็มี เช่น แก้วใจ ดวงตา ดวงใจ ยอดรัก ชื่นชม แดงต้อยใจรัก หวานใจ
สวยงาม ยอดยิ่ง มิ่งขวัญ ยืนยง ยิ่งยง

ชื่อสมญา

ชื่อของคนไทยในปัจจุบัน นอกจากชื่อจริง และชื่อเล่นหรือชื่อย่อแล้ว ยังมีชื่อสมญาที่มักได้รับจากเพื่อนในวัยเรียน ชื่อนั้น ๆ อาจมาจากพฤติกรรมเด่น ๆ ของบุคคล ลักษณะพิเศษ หรือการตั้งล้อกัน

เล่นเพื่อความสนุก สนาน ชื่อนั้น ๆ อาจเป็นชื่อแปลก ๆ มักไม่แสดงความหมายที่ตื้นๆ เช่น ชิก (เพราะเหงื่อออกมาเวลาถูกรูเรียก) ปอด (ชีกิ้ว) แส็ก (ชอบวิ่งและหอบ) บู้ย (ชอบหลับ) แง้ (ชอบอ้าปากเห็นฟัน) แหย (ชอบทำหน้าแหย) คำแสดงลักษณะอื่น ๆ เช่น ยุง จุ้น เต๋อ บ๊อง เป๊อก แสบ แจ้น ต๊อก แวน หยี หรือใช้ชื่อที่มักเรียกสัตว์ เช่น ตูบ เหมียว แย้.

การใช้ชื่อเล่น

การมีชื่อเล่นน่าจะเริ่มมาจากการตั้งชื่อเด็กเพื่อหลอกผีเป็นประการแรก เพราะชื่อเหล่านั้นไม่ใช่คำที่ไพเราะหรือมีความหมายดี. เมื่อเด็กพ้นจากวัยที่เรียกว่า สามวันลูกผีสี่วันลูกคน แล้ว พ่อแม่ก็มักจะหาชื่อที่เป็นมงคลให้ลูกเป็นชื่อจริง แต่ก็ชินกับชื่อที่เรียกมาแต่เกิด จึงคงใช้ชื่อนั้นในครอบครัวและกลายเป็น ชื่อเล่นที่เพื่อนฝูงก็อาจใช้ด้วย. ประการที่สอง น่าจะเกิดจากลักษณะของภาษาไทยที่เป็นภาษาคำโดด ชื่อที่มีหลายพยางค์ ก็ต้องตัดย่อลงให้ใช้เรียกแต่พยางค์เดียวเพื่อความสะดวกในการเรียก. ในกรณีที่ไม่มีชื่อเล่นหรือ ชื่อเล่นไม่เป็นที่รู้จักกันในหมู่เพื่อนฝูง จะตัดชื่อจริงมาแต่พยางค์ใดพยางค์หนึ่ง เช่น ชื่อ สุจิตรา สุกัญญา สุวรรณา เรียกว่า สุ, ชื่อ นฤมล นววรรณ นลินี เรียกว่า นะ, ชื่อ วิรุฬห์รัตน์ วิมลรัตน์ วิภาดา เรียกว่า วิ, ชื่อ วรรณ ทักษิณา วัฒนา เรียกว่า ณา เป็นต้น. นอกจากนี้ยังมีการประสมเสียงของชื่อ เช่น ชื่อ เจริญ เรียกกันว่า เจิ้น ชื่อ ภาณี เรียกกันว่า ผี ชื่อ พัฒนิกา เรียกว่า ผา เป็นต้น. ในปัจจุบันมักมีความนิยมตั้งชื่อให้เป็นชื่อเล่นจริง ๆ จึงอาจจัดชื่อเล่นเป็นกลุ่มที่มีลักษณะต่าง ๆ กันได้หลายกลุ่ม เช่น

ชื่อเล่นที่แสดงว่าเป็นเด็กเล็ก ๆ เช่น แดง เล็ก จ้อย น้อย หนู นิด จิม จิว ต้อย จุ่ม เปี้ยก จ๊ะจ๋า

ชื่อเล่นที่เป็นชื่อสัตว์ เช่น ผึ้ง ไก่ นก ปู หมี เสือ กบ ช้าง หมู แมว ตุ่น แตน กระแต กระต่าย

ชื่อเล่นที่เป็นชื่อสิ่งต่าง ๆ เช่น นุ่น แป้ง ฐูป แหวน กำไล ขวด ตู โตะ โบกี้ ก้อนดิน

ชื่อเล่นที่เป็นชื่ออัญมณี เช่น เพชร พลอย ทับทิม นิล ทอง โอปอล

ชื่อเล่นที่เป็นชื่อดอกไม้ เช่น อ้อย แดง บัว แด้ว เงามะ

ชื่อเล่นที่เป็นชื่อผลไม้ เช่น กัลลวย ส้ม มะปราง แดงโม มะขาม เงามะ ชมพู

ชื่อเล่นที่เป็นชื่อเครื่องดื่ม เช่น โอเลี้ยง โอยวะ เปียร์ โคล่า

ชื่อเล่นที่เป็นชื่อของกินต่าง ๆ เช่น วุ้นเส้น แกงส้ม แหนมเนือง ข้าวเม่า ข้าวตอก

ชื่อเล่นที่ใช้คำเลียนเสียง เช่น ตุ่ม ต่อม ป่อง แป้ง ป๊อก แป๊ก ต่อม อ้อ แอ้ แอ๊ด อู๋

อ้อย ป่อง แอ้ว

ชื่อเล่นที่เป็นชื่อจีน เช่น ตี ม่วย ชิม โส่ย อำ ลั้ง ลิม จิว สุขุ กิม เจ้ง เหลียง เหมย

หลิน

ชื่อเล่นที่เป็นคำอื่น ๆ เช่น ก้อย อู๋ย แอ้ว แป้ว ต้อย แด้ว ต๊ก ตุ่ม ต้ม แด้ว จืด แจ้ว

ปิ๊ก เอื้อย อ้าย อ่อน อ่อน เอียด ผิงผิง ตงตง.

และที่นิยมต่อมา คือ ใช้ชื่ออย่างชาวยุโรปและชื่อที่เป็นคำภาษาอังกฤษ เช่น

จ๊อจ จอห์น จอย แจ็ก ดิ๊ก บิล โบ เจมส์ มาร์ค แอน แพน แพ็ต แพร์ แด็งค์ ดิงค์

เค็ก ฮีโร เดฟ แมรี เบิร์ด เบลล่า มาซ่า แมรี รีเบ็กก้า ไรส์ ไบรท์ เซอร์รี่

ปัจจุบันมีชื่อเล่นที่แปลกออกไป เช่น ก้วยเดี่ยว กะทิ กระทิง กุกกีก กุ้งแห้ง ขนมนจีน ชมพู ต้มยำ แดงโม ไต้ฝุ่น ส้มโอ ถ้วยฟู น้ำฝน นกเล็ก น้ำแข็ง บั้งกี้ ไบเตย ไบบัว ปั้นจั่น ปูเค็ม ปูเปียว ผักบั้ง ผัดไทย ไม้ไผ่ รถเมล์ รถไฟ วุ้นเส้น ส้มตำ เส้นหมี่

หรือใช้คำภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ชื่อมาเป็นชื่อ เช่น กวยจั๊บ กิมจิ ซีซี แพนเค้ก สปีดพริก ไรเฟิล อะตอม คุกกี โดนัท แอปเปิ้ล แพร์ ครีม ฮะเก๋า อังโล่ ฯลฯ

การเรียกขานชื่อบุคคลในปัจจุบัน

ในวัฒนธรรมไทยแต่เดิมนั้น ถือกันว่าการเรียกชื่อบุคคลโดยไม่มีคำนำหน้าชื่อเป็นสิ่งที่ไม่สมควรกระทำตามวัฒนธรรมไทย. เด็กไม่สมควรออกชื่อผู้ใหญ่แต่จะใช้วิธีเรียกขานด้วยคำนำหน้าชื่อ ซึ่งอาจจะเป็นคำลำดับญาติ คำเรียกตำแหน่ง คำบอกอาชีพ หรือคำเรียกอื่น ๆ. คำนำหน้าชื่ออาจใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ของผู้นั้นกับลูกของตนด้วย. ในกรณีที่เป็นทางการ ต้องเรียกชื่อเต็มพร้อมด้วยคำนำหน้าชื่อตามฐานะ และสถานการณ์ แต่ในกรณีที่ไม่เป็นทางการอาจใช้ชื่อเล่นหรือชื่อสมญาได้. ปัจจุบันเป็นที่น่าสังเกตว่า สื่อมวลชน ใช้ชื่อเล่นและชื่อสมญาเรียกชื่อบุคคลสำคัญของประเทศ ใช้คำว่า บิ๊ก (big) นำหน้าชื่อเล่นหรือชื่อสมญาของบุคคลสำคัญที่เป็นบุคคลในเครื่องแบบ เช่น บิ๊กสุ คือ พลเอก สุจินดา คราประยูร บิ๊กจ๊อด คือ พลเอก สุรยุทธ์ คงสมพงษ์ บิ๊กจิว คือ พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ บิ๊กป้อม คือ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ หรือใช้คำนับญาติ เช่น ลุงตุ๋ คือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา และยังมี บิ๊กแอ๊ด บิ๊กบัง บิ๊กป๊อก บิ๊กแดง เป็นต้น. เดิมสื่อมวลชนเรียกชื่อเล่นของดารานักแสดงเพื่อความสนิทสนมมาก่อน แต่เมื่อมีชื่อเล่นซ้ำกันหลายคนจึงจำเป็นต้องใช้ชื่อจริงกำกับไว้ เป็นการเรียกชื่อแบบใหม่ คือ ใช้ชื่อเล่นควบคู่ไปกับชื่อจริง เช่น นก-ฉัตรชัย นก-สินจัย นก-จริยา ปอ-ทฤษฎี ก้อง-สรัถ แท่ง-ศักดิ์สิทธิ์ อัม-อชิชาติ ม้อด-ปฎิภาณ หรือเรียกด้วยคำเรียกญาตินำชื่อเล่น เช่น แม่เม้า ป้าจู้ ป้าแจ้ว พี่ตุ๋ พี่เปิ้ล พี่ใจ น้องแบม น้องโบ ฯลฯ ถ้าเป็นผู้ที่มีชื่อไม่เป็นที่รู้จักกันนักก็อาจใช้วงเล็บ ชื่อเล่นไว้หลังชื่อจริง.

ชื่อของคนไทยในปัจจุบัน นอกจากชื่อจริง และชื่อเล่นหรือชื่อย่อแล้ว ยังมีชื่อสมญาที่มักได้รับจากเพื่อนในวัยเรียน ชื่อนั้น ๆ อาจมาจากพฤติกรรมเด่น ๆ ของบุคคล ลักษณะพิเศษ หรือการตั้งให้กันเพื่อความสนุกสนาน ชื่อนั้น ๆ อาจเป็นชื่อแปลก ๆ มักไม่แสดงความหมายที่ตึงเครียด เช่น ชิก (เพราะเหงื่อออกมาเวลาถูกครูเรียก) ป๊อด (ชื่กลัว) แอ็ก (ชอบวิ่งและหอบ) ปุ้ย (ชอบหลับ) แง้ (ชอบอ้าปากเห็นฟัน) แหย (ชอบ ทำหน้าแหย) เป็นต้น. มีคำแสดงลักษณะอื่น ๆ เช่น ยุง จุ้น เต๋อ บ๊อง เป็อก แสบ แจ้น ต๊อก แวน หยี หรือใช้ชื่อที่เรียกสัตว์หรือทำให้นึกถึงสัตว์ เช่น ตูบ เหมียว แย้ เข้ หมี่ กระต่าย กระแต.

ชื่อที่นิยมกันในปัจจุบัน

ชื่อของบุคคลอาจนับว่าเป็นสมบัติส่วนตัวของบุคคลผู้เป็นเจ้าของชื่อ. บุคคลจึงน่าจะมีส่วนสิทธิ์ตั้งชื่อว่าอะไรก็ได้ตามต้องการ แม้ชื่อที่พ่อแม่ตั้งให้หรือพระภิกษุตั้งให้ ถ้าไม่ชอบก็อาจเปลี่ยนได้. ในปัจจุบันการแจ้งชื่อในทะเบียนราษฎรไม่มีการกำหนดว่าชื่อควรสั้นยาวเพียงใด มีความหมายว่าอะไรหรือไม่ ทำให้มีชื่อแปลก ๆ ในภาษาไทย. ความเชื่อเรื่องชื่อดี ชื่อมงคล ตามตำราเดิมเปลี่ยนไป. มีความนิยมใหม่คือการตั้งชื่อตามตำราที่มีชื่อว่า เลขศาสตร์ (อ้างตาม เสฐียรพงษ์ วรรณปก). ตำรานี้ให้กำหนดค่าตัวอักษรเป็นจำนวน มีการรวมค่าของตัวอักษรที่ใช้เป็นชื่อให้ได้จำนวนที่เป็นมงคลตามต้องการ จึงนิยมตั้งชื่อที่มีอักษรหลายตัว มีความยาวมากกว่า ๓ พยางค์ ชื่อนั้น ๆ ประกอบด้วยคำก็คำแต่ละคำมีความหมายว่าอะไร รวมแล้วจะมีความหมายว่าอะไร ก็ยังเป็นที่ยสงสัย. ชื่อใหม่ ๆ ที่นิยมกันนี้ตั้งชื่อด้วยอักษรที่กำหนดค่าเป็นจำนวนเลข ตัวอักษรที่มีค่ามาก เช่น ตัว ฎ ฐ ศ ณ ฒ ๗ ฒ ซึ่งไม่ค่อยใช้ในคำ

ภาษาไทยกลายเป็นที่นิยม. ชื่อต้องใช้ตัวอักษรที่มีค่าเป็นจำนวนเลขที่รวมเป็นมงคลตามคำเฉลย. ความหมายของคำที่นำมาประกอบเป็นชื่อมีความสำคัญน้อยลง เช่น ชื่อต่อไปนี้

กฤษศยพงษ์ กนกวรรณ กัญจน์พงศธร กัญญ์ณรัณ กัญจนปรกรณ์ กัจจวนียา
 กุญจ์สิริลัญจกร กุลธนาติศย์ กริชฉวี กัณฐ์มณี ชลัณณพชลิศ จงสุทธานามณี
 จรชณะวิมล จรัณลักษณ์พร จินฉฉวีวิมล จิรภัสสรินทร์ ชนกวนัน ชวกรมนรัญ
 ชญาณันันท์ ชรีโสภณชนา ชยุชทิเนชต์ ทิมาภรณ์ ฐิรภารินทร์ ฐิการินันท์

ณัฐฐามณีวิศักดิ์

ณัฐฐาวิรุช ณัฏฐมนกานต์ ณัฏฐ์ธเดชณ์ ธนปรียา ธฤชณัช นภคปภา นัทรรมย์
 ทรศนาลักษณ์ ทัสสิมนต์ นาฏนรินทร์ นฤพวรรต์ นาราลักษณ์ศักดินันท์ ดัลลชวรรณ
 ดุชนียาภรณ์ พงชรดลญา บุชบาสำหรั ประภาผ่องศรี ปัญญาซัจจ ปวีศา
 พิษญาพิสิฐฎุเสก ภัคควลัญญ์ ภัคเกษมวลัญญ์ ภัมรจรัชพุทธิพงษ์ พลิตติยา ภัณฑิลา

ภัทรันดา ภัฏฐรินทร์ ภูชีกุลกฤษณ์

มนรัญชนวีจัน มรรษกรณ์ แม้นนฤมาศ โยธราพิชญ์ รวิปรียา ลัลลลลล
 วรินทร์นิภาวิชยา วิวรรณภรณ์ วรรณิภามนต์ วรรณิษฐ์ วริศรียา วิชชกฤศนรัตน์ วุฒิเลิศอนันต์
 ศิริรัชภัทร ศศิวิมลฉวี สกนินชารินทร์พธา สุปรียาภา สุภักญาภา
 อริญจดา อุฬาริกา อติสรมงคล อรพชรพรรณ อภัสริญญา ฯลฯ

แม้จะถือว่าชื่อของคุณคนเป็นสมบัติส่วนตัวของคุณคน ผู้ใดจะตั้งชื่อของตนว่าอะไรย่อมเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของผู้คน เพราะไม่ได้มีกฎหมายกำหนดว่าชื่อต้องมีลักษณะเป็นอย่างไร. แต่ผู้ที่จะใช้ชื่อเรียก ชื่อนั้นเป็นผู้อื่น เป็นคนรอบข้าง เป็นเพื่อน เป็นครูอาจารย์ เป็นผู้ร่วมงาน เป็นเจ้านาย เป็นลูกน้อง เป็นชื่อที่ใช้ในสังคม (social use). ชื่อที่ไพเราะ เหมาะสมกับการออกเสียงหรือการเรียกขาน และเหมาะสมในการเขียนตามหลักเกณฑ์ในภาษาของเรา ย่อมทำให้ผู้เรียกขานสบายใจมากกว่าชื่อที่ออกเสียงยากเขียนยาก. ชื่อของคุณคนนอกจากจะใช้ในการเรียกขานในกรณีต่าง ๆ เช่น ในหมู่ญาติพี่น้อง ในโรงเรียนทั้งในหมู่เพื่อนและครูอาจารย์ ในการเกณฑ์ทหาร ในการเข้าพบแพทย์ ในการติดต่อกิจการต่าง ๆ ฯลฯ แล้วยังต้องมีการบันทึกในทะเบียนราษฎร ในบัญชีหรือรายนามเมื่อเข้าเรียนเข้าทำงาน ในหนังสือเดินทาง ในบัญชีธนาคาร ในเอกสารที่ต้องบันทึกเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ และอื่น ๆ, ทั้งยังเป็นหลักฐานในกิจการที่เกี่ยวกับกฎหมาย ต่าง ๆ ด้วย. ชื่อที่เขียนง่ายอ่านง่ายเป็นภาษาไทยที่คุ้นกันอยู่ย่อมทำให้ดำเนินกิจการต่างๆได้สะดวกรวดเร็วกว่าชื่อที่อ่านยากเขียนยาก ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดทางกฎหมายได้. ความเชื่อในเรื่องชื่อดีชื่อไม่ดีแม้จะเป็นความเชื่อที่มีอยู่ทั่วไปในสังคมไทย แต่ก็ไม่ใช่ความเชื่อที่รุนแรงนัก. ชื่อที่พ่อแม่ตั้งให้ถ้าใจคิดว่าเป็นชื่อดี ชื่อนั้นก็เป็นชื่อมงคลแก่ตน ถ้าใจคิดว่าไม่ดีชื่อนั้นก็อาจทำให้จิตใจเศร้าหมอง. คนที่ถือเรื่องชื่อดีชื่อร้ายอย่างจริงจังมีไม่มากนัก. ในฐานะที่เป็นชาวพุทธ เราควรพิจารณาว่า ชื่อนั้นสำคัญไฉน ความดีหรือไม่ดีที่เกิดแก่ตนนั้นแท้จริงเกิดจากความคิดและการกระทำของตนเองหรือเกิดจากชื่อ.

ชื่อและการเรียกชื่อของคุณคนในสังคมไทยมีพัฒนาการไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมตามอิทธิพลของสื่อสาธารณะ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามกระแส. ปัจจุบันชื่อที่เป็นคำไทยมีน้อยลงไม่ว่าจะเป็นชื่อจริงหรือชื่อเล่นเพราะความนิยมชื่อแปลก ๆ หรือชื่อที่มาจากคำภาษาต่างประเทศ. การถือเรื่องมงคลและอวมงคลอาจมีอิทธิพลต่อคนบางกลุ่ม แต่คนที่ไม่เชื่อว่าชื่อจะมีอิทธิพลต่อตนก็มักจะไม่ชอบ

ให้มีคนทักว่า ชื่อตนมีสิ่งที่ไม่เป็นมงคล จึงจำต้องหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีไม่งามนั้น. ถึงอย่างไรก็ควรมีหลักการหรือข้อกำหนดบางประการที่ทำให้ชื่อคนไทยไม่เปลี่ยนแปลงจนเกินลักษณะสำคัญของภาษาไทย คือเขียนได้และอ่านได้ตามหลักอักขรวิธีโดยไม่ยากนัก ทั้งควรมีความหมายตามวงศ์พท์ที่คุ้นชินพอควรในภาษาไทยด้วย ทั้งนี้เพื่อความคล่องตัวในระบบการสื่อสาร. สุดท้าย ขอหวังว่าชื่อของคนไทยที่เป็นภาษาไทยจะยังคงมีอยู่ต่อไปมากกว่าชื่อที่มาจากภาษาอื่นหรือภาษาที่คนไทยไม่คุ้น.

บรรณานุกรม

- บรรจบ พันธเมธา. **ชื่อดี**. อักษรสยามการพิมพ์. ๒๕๒๑
- สุภาพรรณ ฦ บางช้าง. **การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย**. รายงานผลการวิจัยเงินทุนเพื่อเพิ่มพูนและ พัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๒๖.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. **คู่มือตั้งชื่อลูก**. พิมพ์ครั้งที่ ๓๕. โครงการหนังสือเล่ม อันดับที่ ๓๔ ชุด ส่งเสริมพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็ก. ๒๕๕๒.
- เสาวนิต . **พระนามเจ้าฟ้า พระองค์เจ้า หม่อมเจ้าในราชวงศ์จักรีและราชาศัพท์**. สำนักพิมพ์ประมวลสาส์น พระนคร ๒๕๐๕.
- พระยาอนุমানราชชน : **พิธีสมโภชเดือน** ใน งานนิพนธ์ชุดสมบูรณ์ ของศาสตราจารย์พระยาอนุমানราชชน หมวดขนบธรรมเนียมประเพณี เล่มที่ ๑ เรื่อง รวมเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี. กรมศิลปากร องค์การค้ำของครุสภาและมูลนิธิเสถียรโกเศศ-นาคะประทีป. ๒๕๓๒.
- Karnchana Nacaskul : **The Phonology of Thai Pet Names**. in LAI SU THAI, Essays in Honour of E.H.S.Simmonds, edited by J.H.C. S.Davidson. School of Oriental and African Studies, 1987.